

Motion till riksdagen 2020/21:1833

av **Julia Kronlid m.fl. (SD)**

En trygg välfärd under coronakrisen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa karensavdraget fullt ut samt om att staten ska stå för kostnaden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga rätten till förebyggande sjukpenning för riskgrupper och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfällig föräldrapenning för föräldrar till barn i riskgrupp och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa överprövning av läkarintyg de första 60 dagarna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tillfälligt familjestöd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om full ersättning enligt vab vid en eventuell skolstängning och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Coronakrisen har inte lämnat någon oberörd – sjukskrivningar, arbetslöshet och sorg för de familjer som förlorat närstående. Trots att dödstalen sakta sjunker är krisen långt ifrån över, och risken för en andra våg är överhängande. Personer i riskgrupp och deras närstående lever i stor osäkerhet. Det är därför vår och allas ansvar att i största möjliga mån begränsa smittspridningen för att skydda våra äldre och de som är i riskgrupperna.

Sverigedemokraterna har sedan krisens början arbetat med att ta fram förslag som stärker välfärdens sociala skyddsnät för de som drabbats. Vi har också lagt partipolitiska frågor åt sidan och stöttat regeringen i de frågor vi ansett varit livsviktiga för att säkerställa en fortsatt social trygghet för medborgarna. Men det betyder inte att vi kommer att sluta granska regeringens åtgärder om vi anser dessa otillräckliga eller felaktiga. Utgångspunkten i Sverigedemokraternas socialförsäkringspolitik är en trygg och effektiv socialförsäkring som ska fungera när den behövs som mest.

1 Fullt slopat karensavdrag – ökade sjuklönekostnader

Sverigedemokraterna har tidigare lagt fram förslag för fullt slopat karensavdrag för vissa yrkesgrupper, primärt inriktat på dem som arbetar inom sjukvården eller förskolan där personalen är särskilt utsatt för smittorisk och där det är viktigt att begränsa smittspridningen. Om personalen kan vara hemma utan för svåra ekonomiska konsekvenser kan vi också uppnå att det i största möjliga mån alltid ska finnas frisk personal inom förskola, skola, sjukvård om omsorgen. Detta är något vi står fast vid oavsett om det är en pandemi eller inte.

I och med coronakrisen har läget förändrats, och Folkhälsomyndigheten rekommenderar alla att stanna hemma vid minsta symptom på luftvägsinfektion. För att öka chansen att folk följer detta gick regeringen i mitten av mars ut med ett löfte att de skulle slopa karensavdraget, vilket lät lovande och något vi ställde oss bakom. Det visade sig dock att regeringen inte fullt ut genomförde det som kommunicerats till allmänheten – att slopa karensavdraget. I praktiken har de anställda inte alls fått slopat karensavdrag. Beloppet som en anställd har kunnat erhålla för karensersättning har schabloniserats till 700 kronor före skatt för löntagare och 804 kr för egenföretagare. Det innebär att de allra flesta löntagare får betydligt lägre ersättning under karensdagen än vad som motsvarar ordinarie sjuklön. Sverigedemokraterna menar att detta var ett svek i förhållande till det löfte som gavs, och det riskerar att människor får svårare rent ekonomiskt att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer, som i sin tur kan riskera fortsatt eller ökad smittspridning på arbetsplatser. Därför var det självklart för oss att istället redan i våras kräva av regeringen att fullt slopa karensavdraget för alla under pandemin. Det är inte rimligt att de människor som tar sitt ansvar och stannar hemma för att begränsa smittspridningen ska gå med ekonomisk förlust. Det var därför positivt att regeringen lyssnade till vår och löntagarnas kritik och höjde schablonbeloppet till 804 kr för både löntagare och egenföretagare. Det var dock långt ifrån tillräckligt för att kunna kallas ett slopat karensavdrag. Sverigedemokraterna menar fortsatt att regeringen, så länge pandemin pågår, ska ersätta kostnaderna för full sjuklön från dag ett. Detta så att alla ska kunna känna sig trygga och kunna stanna hemma vid sjukdomstecken. Ekonomiska överväganden ska inte väga tyngre än att begränsa smittspridning och därmed också kunna rädda liv.

2 Förebyggande sjukpenning för riskgrupper

Sverigedemokraterna ställde sig tidigt bakom Moderaternas utskottsinitiativ gällande smittbärrpenning för människor i riskgrupper. Avsikten med initiativet var att människor som befinner sig i riskgrupperna ska kunna stanna hemma från sitt arbete. Regeringen svarade med att en tillfällig förebyggande sjukpenning skulle införas istället med ett schabloniserat maxbelopp på 804 kr. Detta är något vi ställer oss bakom men vi är dock mycket kritiska till att det tagit så lång tid för regeringen att genomföra reformen och verkställa att människor faktiskt kunnat ta del av den ersättning de skulle haft rätt till sedan den 1 juli.

Det har inneburit att vissa personer i riskgrupp fått välja mellan att återgå i arbete och allvarligt riskera sin hälsa eller sälja ägodelar för att få ekonomin att gå ihop. Regeringen begränsade även ersättningen till 3 månader den 1 juli till sista september. Då vi nu kan konstatera att pandemin inte är över ser vi det som en självklarhet att reger-

ingen förlänger rätten till förebyggande sjukpenning. Vi vill uppdra till regeringen att inte sätta en bortre gräns för denna rättighet utan istället fatta ett nytt beslut när pandemin är över och det inte innebär samma risk för smitta för personer i riskgrupp, att då dra tillbaka den tillfälliga ersättningen.

Vi anser att regeringen i sina riktlinjer till Försäkringskassan är tydliga med att även den som är utförsäkrad sedan tidigare har rätt att ansöka om förebyggande sjukpenning förutsatt tillhörighet i någon av riskgrupperna. Vi menar att det inte är rimligt att kräva att personer som befinner sig i riskgrupper samtidigt ska behöva stå till arbetsmarknadens förfogande även om de blivit utförsäkrade från sjukpenningen tidigare.

3 Tillfällig föräldrapeng för föräldrar till barn i riskgrupp

Den 25 juni införde regeringen viss tillfällig föräldrapenning med anledning av sjukdomen covid-19. Denna är i första hand avsedd för om skolorna skulle stänga samt för att skydda allvarligt sjuka barn från smitta. Det är bra att regeringen i dessa fall ger föräldrarna möjlighet att stanna hemma med allvarligt sjuka barn men en sådan möjlighet har redan funnits sedan tidigare. Likt övriga tillfälliga ersättningar utgår även här ett schabloniserat bidrag på max 804 kr men där gränsen ligger på högst 90 dagar. Problemet är att regeringen med denna tillfälliga föräldrapeng missar att skydda de barn som tillhör riskgrupper men som inte kan betecknas som allvarligt sjuka. Ett allvarligt sjukt barn kan sjukanmälas från skolan och undantas skolplikten, och föräldrarna kan ansöka om tillfällig föräldrapeng, och det är bra. Det finns dock barn som tillhör riskgrupper men som idag fortfarande omfattas av skolplikt och förväntas gå till skolan och utsättas för smittas. Samma problematik gäller barn till föräldrar i riskgrupp. Om föräldrarna håller dessa barn hemma måste de bryta mot skolplikten, och de får svårt att tillgodogöra sig denna tillfälliga föräldrapeng och riskerar därmed att få ekonomiska problem. Vi vill därför uppdra åt regeringen att utöka den tillfälliga föräldrapengen till att även omfatta barn i riskgrupp samt att ersättningen ska ligga på samma nivå som ordinarie vab (vård av sjukt barn).

4 Slopa överprövning av läkarintyg första 60 dagarna

En av de viktigaste prioriteringarna i att begränsa smittspridningen är att människor ska kunna stanna hemma och inte utsätta sig och andra för risk. Det har dels visat sig att vissa personer som drabbats av covid-19 har drabbats av långvariga följdverkningar, dels måste personer idag vara hemma under längre tider då de inte får återgå till arbetsens med minsta symptom. Uppstår sjukdom av andra skäl kan det också vara extra viktigt att inte återgå i arbete då det kan föreligga extra känslighet för att drabbas av covid-19. För att dels minska smittspridning och för att skydda dem som blir sjuka anser vi att regeringen ska ge tydliga direktiv till Försäkringskassan att hellre fria än fälla. Regeringen bör även ta fram riktlinjer till Försäkringskassan att göra ett undantag i rehabiliteringskedjans tidsgränser. Detta genom att slopa överprövningen de första 60 dagarna, i alla fall så länge som pandemin fortfarande är en risk för folks liv och hälsa. Genom att så långt det är möjligt automatisera sjukskrivningen dessa första 60 dagar

kan det också minska belastningen hos Försäkringskassan och därmed förkorta handläggningstiderna i andra ärenden.

5 Tillfälligt familjestöd

Pandemin har slagit hårt mot samhället, och särskilt drabbade är familjerna. Den medföljande ekonomiska krisen har gjort att många familjer hamnar i ett ekonomiskt utsatt läge. Familjer där föräldrarna arbetar inom branscher med osäkra arbetsvillkor och arbetstillfällena kan hamna i kläm mellan systemen, och tenderar tyvärr att hamna i skuggan av grupper som behöver ekonomiskt stöd. Det är bra att regeringen stärkt bostadsbidraget för familjer med svag ekonomi under krisen men vi ser dock en risk med att detta inte träffar alla familjer som tillfälligt är drabbade av krisen. Vi menar att även familjer som normalt sett har en god ekonomi och kanske inte uppfyller villkoren för att få vare sig försörjningsstöd eller bostadsbidrag också kan behöva ekonomiskt stöd. Familjer ska inte behöva sälja hus och hem under tiden som familjemedlemmar tillfälligt blivit arbetslösa eller på annat sätt drabbats ekonomiskt av coronakrisen. Vårt förslag är därför att uppdra åt regeringen att utreda möjligheten till ett tillfälligt behovsprövat familjestöd som tar hänsyn till familjens aktuella situation på grund av krisen och inte tar hänsyn till årsinkomst bakåt i tiden. Detta för att inte alla ska behöva vända sig till kommunen men också kortsiktigt ge familjer möjlighet till omställning utan att behöva genomgå en djup ekonomisk kris i dessa oroliga tider.

6 Ersättning vab vid skolstängning

Hur smittspridningen kommer att fortsätta utvecklas när skolorna återigen öppnats efter sommaren är svårt att förutse. Som det ser ut idag är det politiska samtalet långt ifrån eventuella skolstängningar. I regeringens förordning om tillfällig föräldrapenning beslutades det att vid en eventuell skolstängning ska föräldrar ha möjligheten att ansöka om ersättning. Dessvärre utgör den tillfälliga föräldrapenningen endast ca 90 procent av den ordinarie ersättningen från vab. Vi är av uppfattningen att denna ersättning är alldeles för låg och likt de andra tillfälliga ersättningarna riskerar detta att försätta familjer i ytterligare ekonomiska svårigheter. Därför vill vi uppdra åt regeringen att titta närmare på att införa en tillfällig föräldrapeng vid en eventuell skolstängning som är i samma ersättningsgrad som vid vab.

Julia Kronlid (SD)

Linda Lindberg (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)